

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

10. září 2009 *

Ve věci C-416/07,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES, podaná dne 4. září 2007,

Komise Evropských společenství, zastoupená H. Tserepa-Lacombe a F. Erlbacherem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucembursku,

žalobkyně,

proti

Řecké republice, zastoupené S. Charitaki, S. Papaioannou a E.-M. Mamouna, jako zmocněnkyněmi, s adresou pro účely doručování v Lucembursku,

žalované,

* Jednací jazyk: řečtina.

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, předseda senátu, J. Klučka (zpravodaj), U. Lõhmus, P. Lindh
a A. Arabadžev, soudci,

generální advokátka: V. Trstenjak,
vedoucí soudní kanceláře: K. Sztranc-Sławiczek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 22. ledna 2009,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 2. dubna 2009,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Řecká republika tím, že nepřijala veškerá opatření nezbytná k tomu, aby:
 - byl každý dopravce zvířat schválen příslušným orgánem a aby byl registrován způsobem umožňujícím příslušnému orgánu rychle zjistit jeho totožnost, zejména v případě neplnění požadavků dobrých životních podmínek zvířat během přepravy;

- příslušné orgány prováděly povinné kontroly plánů cesty/knih jízd;

- byla v přístavech pro plavidla zajišťující převoz vozidel či v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku zvířat po jejich vykládce z plavidel;

- kontroly dopravních prostředků a zvířat byly skutečně prováděny;

- byly uloženy účinné, přiměřené a odrazující sankce v případě opakovaného nebo závažného porušení ustanovení o ochraně zvířat během přepravy;

- zajistila dodržování pravidel o omračování zvířat během porážky a

- inspekce a kontroly na jatkách byly prováděny odpovídajícím způsobem,

nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 A odst. 1 písm. a) bodu i) a ii) a odst. 2 písm. b) a d) bodu i) první odrážky, jakož i z článků 8, 9 a čl. 18 odst. 2 směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS (Úř. věst. L 340, s. 17; Zvl. vyd. 03/12, s. 133), ve znění nařízení Rady (ES) č. 806/2003 ze dne 14. dubna 2003 (Úř. věst. L 122, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 301, dále jen „směrnice 91/628“), z odst. 7 písm. b) bodu 48 kapitoly VII přílohy téže směrnice a ode dne 5. ledna 2007 z čl. 5 odst. 4, čl. 6 odst. 1, čl. 13 odst. 3 a 4, čl. 15 odst. 1 a článků 25 až 27 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97 (Úř. věst. 2005, L 3, s.1), jakož i z článku 3 a čl. 5 odst. 1 písm. d), čl. 6 odst. 1 a článku 8 směrnice Rady 93/119/ES ze dne 22. prosince 1993 o ochraně zvířat při porážení nebo usmrcování (Úř. věst. L 340, s. 21; Zvl. vyd. 03/15, s. 421), ve znění nařízení č. 1/2005 (dále jen „směrnice 93/119“).

Právní rámec

Právní úprava Společenství

Směrnice 91/628

2 Článek 5 A odst. 1 písm. a) bod i) a ii) směrnice 91/628 stanoví:

„Členské státy zajistí, aby:

1) každý přepravce [dopravce]:

a) je [byl]:

- i) registrován způsobem umožňujícím příslušnému orgánu v případě neplnění požadavků uvedených v této směrnici rychle zjistit jeho totožnost;

- ii) držitelem schválení, které platí pro všechny přepravy obratlovců uskutečňované na jednom z území uvedených v příloze ke směrnici 90/675/EHS a které bylo vydáno příslušným orgánem členského státu zařízení, nebo, pokud se jedná o podnik ve třetí zemi, příslušným orgánem členského státu Unie za předpokladu, že odpovědná osoba přepravního podniku předloží písemný závazek dodržovat platné veterinární předpisy Společenství.“

3 Podle čl. 5 A odst. 2 písm. b) uvedené směrnice:

„Členské státy zajistí, aby:

[...]

2) přepravce [dopravce]

[...]

- b) pro přepravu zvířat uvedených v článku 1 odst. 1 písm. a), s nimiž se obchoduje mezi členskými státy nebo která jsou vyvážena do třetích zemí, [a v případě, že délka trvání cesty přesáhne osm hodin], vypracuje [vypracoval] plán cesty v souladu se vzorem uvedeným v kapitole VIII přílohy a tento plán je [byl] během cesty připojen k veterinárnímu osvědčení a jsou [byla] v něm uvedena všechna místa zastávek a překládek.“

4 Článek 5 A odst. 2 písm. d) bod i) první odrážka téže směrnice stanoví:

„Členské státy zajistí, aby:

[...]

2) přepravce [dopravce]

- d) se přesvědčí [přesvědčil]:

i) že originál plánu cesty uvedeného pod písmenem b)

– je řádně vypracován a vyplněn příslušnými osobami v náležitém čase“.

5 Článek 8 směrnice 91/628 stanoví:

„Členské státy v souladu se zásadami a pravidly kontroly stanovenými ve směrnici 90/425/EHS zajistí, aby odpovědné orgány kontrolovaly, zda jsou dodržovány požadavky uvedené v této směrnici[,] tím, že budou provádět nediskriminačním způsobem kontroly:

- a) dopravních prostředků a zvířat přepravovaných po silnicích;
- b) dopravních prostředků a zvířat při příjezdu na místo určení;
- c) dopravních prostředků a zvířat na trzích a v místech odjezdu, zastávek a překládky;
- d) údajů v průvodních dokumentech.

Tyto kontroly musí být provedeny na vzorku zvířat, jehož velikost je přiměřená počtu zvířat každoročně přepravovaných v každém členském státě, a mohou být provedeny současně s kontrolami vykonávanými pro jiné účely.

Příslušný orgán v každém členském státě musí předložit Komisi výroční zprávu obsahující údaje o počtu prohlídek provedených v předchozím kalendářním roce s přihlédnutím k písmenům a), b), c) a d) a podrobné údaje o všech zaznamenaných porušeních předpisů a o zákrocích, které následně provedl příslušný orgán.

Pokud příslušný orgán získal informaci o porušení ustanovení této směrnice, může na vlastním území provést kontrolu během přepravy.

Ustanoveními tohoto článku nejsou dotčeny kontroly prováděné namátkově v rámci úkolů orgánů obecně odpovědných za provádění právních předpisů v členském státě.“

6 Podle čl. 9 odst. 1 uvedené směrnice:

„Pokud se během přepravy zjistí, že nejsou nebo nebyla dodržována ustanovení této směrnice, požádá příslušný orgán v místě, kde je toto zjištění provedeno, osoby odpovědné za dopravní prostředek, aby přijaly všechna opatření, která považuje příslušný orgán za nezbytná pro zajištění dobrých životních podmínek zvířat.

V závislosti na okolnostech každého případu mohou tato opatření zahrnovat:

- a) ukončení cesty nebo odeslání zvířat co nejkratší cestou zpět na místo odeslání, pokud toto opatření nevyvolá jejich zbytečné utrpení;

- b) vhodné ustájení zvířat s poskytnutím nezbytné péče až do vyřešení problému;

- c) humánní porážku zvířat. Místo určení a využití těchto mrtvých těl zvířat se řídí podle ustanovení směrnice 64/433/EHS.“

7 Článek 18 odst. 2 téže směrnice stanoví:

„V případě opakovaného porušení této směrnice nebo jejího porušení, které má za následek vážné útrapy zvířat, podnikne členský stát, aniž jsou dotčeny možnosti jiných postihů, opatření k nápravě zjištěných nedostatků, která mohou vést až k pozastavení nebo odnětí oprávnění podle čl. 5 A odst. 1 písm. a) bodu ii).

Při provedení ustanovení do vnitrostátních právních předpisů musí členské státy formulovat opatření, která budou podniknuta k nápravě zjištěných nedostatků.“

- 8 Bod 48 přílohy směrnice 91/628, nazvaný „Intervaly k napájení a krmení, délka cesty, doby pro odpočinek“, obsahuje odst. 7 písm. b), který stanoví:

„Pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin. Toto ustanovení neplatí, pokud doba strávená na moři odpovídá obecnému schématu uvedenému v odstavcích 2 až 4 [uvedeného bodu 48].“

Směrnice 93/119

- 9 Článek 3 směrnice 93/119 stanoví:

„Během přehánění, ustájení, znehybnění, omráčení, porážky nebo usmrcení musí být zvířata ušetřena veškerého vzrušení, bolesti nebo utrpení, kterému se lze vyhnout.“

- 10 Článek 5 odst. 1 písm. d) uvedené směrnice stanoví:

„Lichokopytníci, přežvýkavci, prasata, králíci a drůbež přepravení do jatek za účelem porážky musí být:

[...]

d) vykrevni v souladu s pokyny uvedenými v příloze D.“

11 Podle čl. 6 odst. 1 téže směrnice:

„Nástroje, zařízení ke znehybnění, vybavení a zařízení sloužící k omračování nebo k usmrcování zvířat musí být koncipovány, sestrojeny, udržovány a používány tak, aby k omračení nebo usmrcení docházelo rychle a účinně, v souladu s ustanoveními této směrnice. Příslušný orgán ověří, zda nástroje, materiál ke znehybnění a jiné vybavení sloužící k omračování nebo usmrcování odpovídají výše uvedeným zásadám, a pravidelně kontroluje, zda jsou v dobrém stavu, aby umožnily dosažení výše uvedených cílů.“

12 Článek 8 směrnice 93/119 stanoví:

„Inspekce a kontrola na jatkách se provádějí pod zodpovědností příslušného orgánu, který má stále volný přístup do všech částí jatek, aby se mohl ujistit o dodržování ustanovení této směrnice. Tyto inspekce a kontroly mohou být nicméně uskutečňovány i během kontrol prováděných za jinými účely.“

Postup před zahájením soudního řízení

- 13 Potravinový a veterinární úřad generálního ředitelství „Zdraví a ochrana spotřebitelů“ Komise (dále jen „ÚPV“) prováděl v Řecku od roku 1998 kontrolní návštěvy, aby zkontroloval účinnost provádění právních předpisů Společenství v oblasti ochrany zvířat, a to zejména během přepravy a při porážce.
- 14 Během několika takovýchto kontrolních návštěv probíhajících v období 1998–2006 ÚPV zjistil, že uvedená ustanovení Společenství nebyla dodržována. Komise vychází zejména z kontrolních návštěv č. 8729/2002 od 18. do 20. listopadu 2002; č. 9002/2003 od 13. do 17. ledna 2003; č. 9176/2003 od 21. do 25. července 2003; č. 9211/2003 od 15. do 19. září 2003 a č. 7273/2004 od 4. do 8. října 2004.
- 15 Komise zaslala dne 13. července 2005 Řecké republice výzvu dopisem týkající se nesprávného uplatnění a provedení několika ustanovení směrnic 91/628 a 93/119, jakož i článku 10 ES, na kterou tento členský stát odpověděl dne 20. září 2005.
- 16 Po opakované výměně informací a po provedení kontrolní návštěvy č. 8042/2006 od 21. února do 1. března 2006 vydala Komise dne 4. července 2006 odůvodněné stanovisko, kterým vyzvala Řeckou republiku k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověla tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho obdržení. Tento členský stát odpověděl dne 8. září 2006.
- 17 Od 4. do 15. září provedl ÚPV kontrolní návštěvu č. 8167/2006, aby ověřil dodržování ustanovení Společenství týkajících se dobrých životních podmínek zvířat, a ve své zprávě potvrdil porušení a nedostatky dříve zjištěné v této oblasti.

18 Za těchto okolností se Komise rozhodla podat projednávanou žalobu.

K žalobě

K přípustnosti

Argumentace účastnic řízení

19 Řecká republika zpochybňuje globální přístup zvolený Komisí v její žalobě. Má za to, že uvedená žaloba, ve svém celku nepřesná, by měla být prohlášena za nepřijatelnou.

20 Obecně Řecká republika tvrdí, že Komise neuplatňuje přesné údaje a neposkytuje důkazy, které by umožnily určit stav ohledně každého tvrzeného nesplnění povinnosti v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku. Podle tohoto členského státu by přitom Komise, aby mohla posoudit pro účely soudního řízení dotčené skutečnosti při dodržování jeho práv na obhajobu, musela zmínit přiměřený počet konkrétních skutečností, které vzhledem ke své povaze mohou prokázat jednak uplatňované porušení práva Společenství, a jednak trvání tohoto porušení, alespoň do uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku.

21 Komise má naproti tomu za to, že je oprávněna zabývat se globálně v jediném řízení otázkou dodržování právních předpisů Společenství týkajících se ochrany zvířat během přepravy a při porážce. Nic nebrání tomu, aby uplatňovala několik žalobních důvodů založených nikoli na ojedinelém skutkovém zjištění, ale na značném počtu případů,

které zjistil ÚPV a které odhalují strukturované a obecné porušování povinností, které pro Řeckou republiku vyplývají v oblasti ochrany zvířat během přepravy a při porážce.

- 22 Podle názoru Komise je tedy žaloba směřující k určení, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z ustanovení směrnice 93/119 a 91/628, jakož i ode dne 5. ledna 2007, tedy po uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku, z nařízení č. 1/2005, přípustná.

Závěry Soudního dvora

- 23 Co se týče globálního přístupu zvoleného Komisí, je třeba nejprve poznamenat, že aniž je dotčena povinnost Komise splnit důkazní povinnost, kterou nese v rámci řízení upraveného v článku 226 ES, Smlouva o ES neobsahuje žádné pravidlo bránící společnému projednání značného počtu situací, na jejichž základě Komise soudí, že členský stát opakovaně a dlouhodobě neplnil povinnosti, které pro něj vyplývají z práva Společenství (rozsudek ze dne 26. dubna 2007, Komise v. Itálie, C-135/05, Sb. rozh. s. I-3475, bod 20).
- 24 Dále je třeba uvést, že z ustálené judikatury vyplývá, že i když je použitelná vnitrostátní právní úprava sama o sobě v souladu s právem Společenství, nesplnění povinnosti může vyplývat z existence správní praxe, která porušuje toto právo, pokud vykazuje určitý stupeň stálosti a obecnosti (viz zejména rozsudky ze dne 12. května 2005, Komise v. Itálie, C-278/03, Sb. rozh. s. I-3747, bod 13, a ze dne 26. dubna 2007, Komise v. Itálie, uvedený výše, bod 21).

25 Konečně je třeba připomenout, že Soudní dvůr měl žaloby podané Komisi v podobných souvislostech za přípustné, a to zejména ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 6. října 2005, Komise v. Řecko (C-502/03), ve kterém Komise uplatňovala právě strukturované a obecné porušení článků 4, 8 a 9 směrnice Rady 75/442/EHS ze dne 15. července 1975 o odpadech (Úř. věst. L 194, s. 39; Zvl. vyd. 15/01, s. 23), ve znění směrnice Rady 91/156/EHS ze dne 18. března 1991 (Úř. věst. L 78, s. 32; Zvl. vyd. 15/02, s. 3), tímto členským státem, nebo ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 29. března 2007, Komise v. Francie (C-423/05), kdy bylo rovněž uplatňováno porušení těchto článků, jakož i článku 14 směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů (Úř. věst. L 182, s. 1; Zvl. vyd. 15/04, s. 228). Nic přitom nebrání tomu, aby mohl být tento přístup přejat do oblasti ochrany zvířat.

26 V důsledku toho je globální přístup zvolený Komisí v rámci její žaloby přípustný.

27 Pokud jde o přípustnost žalobních důvodů týkajících se ustanovení nařízení č. 1/2005, které zrušilo a nahradilo směrnicí 91/628 ode dne 5. ledna 2007, tedy po uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se existence nesplnění povinnosti v rámci žaloby na základě článku 226 ES musí posuzovat vzhledem k právním předpisům Společenství platným v době, kdy uplynula lhůta stanovená dotčenému státu Komisí k tomu, aby vyhověl jejímu odůvodněnému stanovisku (viz zejména rozsudky ze dne 10. září 1996, Komise v. Německo, C-61/94, Recueil, s. I-3989, bod 42, a ze dne 5. října 2006, Komise v. Belgie, C-377/03, Sb. rozh. s. I-9733, bod 33).

28 Nicméně, jak Soudní dvůr již rozhodl a jak poznamenala generální advokátka v bodě 35 svého stanoviska, i když návrhová žádání v žalobě nemohou být v zásadě rozšířena nad rámec nesplnění povinností uvedených ve výroku odůvodněného stanoviska a ve výzvě dopisem, nic to nemění na tom, že Komise je oprávněna domáhat se určení nesplnění povinností, které vyplývají z původního znění aktu Společenství, jenž byl následně změněn nebo zrušen, a které byly zachovány novým aktem Společenství (viz v tomto ohledu rozsudky ze dne 9. listopadu 1999, Komise v. Itálie, C-365/97, Recueil, s. I-7773, bod 36, a ze dne 12. června 2003, Komise v. Itálie, C-363/00, Recueil, s. I-5767, bod 22). Naopak předmět sporu nemůže být rozšířen na povinnosti vyplývající z nových předpisů, kterým neodpovídají žádné povinnosti v původním znění dotčeného aktu,

neboť jinak by došlo k porušení podstatných formálních náležitostí postupu vedoucího k určení nesplnění povinnosti (viz zejména uvedený výše rozsudek ze dne 12. června 2003, Komise v. Itálie, bod 22).

- 29 V důsledku toho návrhová žádání v žalobě Komise směřující k určení, že Řecká republika nesplnila své povinnosti vyplývající z ustanovení nařízení č. 1/2005, jsou v zásadě přípustná pod podmínkou, že povinnosti nařízení č. 1/2005 jsou obdobné těm, které vyplývají ze směrnice 91/628.
- 30 Nicméně je třeba poznamenat, že Komise v odpovědi na otázku položenou v průběhu ústní části řízení upřesnila, že projednávaná žaloba pro nesplnění povinnosti musí být vykládána v tom smyslu, že se ve skutečnosti týká ustanovení směrnice 91/628, a nikoli ustanovení nařízení č. 1/2005, která byla uplatňována za účelem prokázat, že praxe řeckých orgánů vykazovala určitý stupeň stálosti.
- 31 Za těchto podmínek je třeba omezit posuzování Soudního dvora na opodstatněnost žalobních důvodů týkajících se ustanovení směrnice 91/628.

K žalobním důvodům vzneseným Komisí

- 32 Úvodem je třeba připomenout, že v rámci řízení o nesplnění povinnosti podle článku 226 ES přísluší Komisi prokázat existenci tvrzeného nesplnění povinnosti. Komise musí Soudnímu dvoru předložit poznatky nezbytné k přezkoumání existence tohoto nesplnění povinnosti, aniž by se mohla opírat o jakoukoli domněnku (viz

v tomto smyslu rozsudky ze dne 25. května 1982, Komise v. Nizozemsko, 96/81, Recueil, s. 1791, bod 6, a ze dne 26. dubna 2007, Komise v. Itálie, uvedený výše, bod 26).

33 Pokud Komise předložila dostatek poznatků umožňujících prokázat věcnou správnost skutkových zjištění, ke kterým došlo na území žalovaného členského státu, přísluší tomuto členskému státu, aby zevrubně a podrobně zpochybnil předložené údaje a důsledky, jež z nich vyplývají (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 22. září 1988, Komise v. Řecko, 272/86, Recueil, s. 4875, bod 21, a ze dne 9. listopadu 1999, Komise v. Itálie, uvedený výše, body 84 a 86).

34 V projednávaném případě Komise k prokázání opodstatněnosti své žaloby vychází ze zjištění učiněných během kontrolních návštěv č. 8729/2002, č. 9002/2003, č. 9176/2003, č. 9211/2003, č. 7273/2004, č. 8042/2006 a č. 8167/2006.

35 V důsledku toho je třeba u každého žalobního důvodu přezkoumat, zda jsou uvedená zjištění s to prokázat v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 32 tohoto rozsudku nesplnění povinností vyplývajících z práva Společenství.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení čl. 5 A odst. 1 písm. a) bodů i) a ii) směrnice 91/628

– Argumentace účastnic řízení

36 Na základě zjištění učiněných ÚPV během kontrolních návštěv č. 7273/2004 a č. 8042/2006 má Komise za to, že Řecká republika nepřijala opatření nezbytná

k tomu, aby byl každý dopravce zvířat schválen příslušným orgánem a aby byl registrován způsobem umožňujícím tomuto orgánu rychle zjistit jeho totožnost v případě neplnění požadavků dobrých životních podmínek zvířat během přepravy.

- 37 Komise zdůrazňuje, že v rámci kontrolní návštěvy č. 7273/2004 inspektoři ÚPV zjistili, že někteří dopravci nebyli držiteli schválení nebo že schválení, které jim bylo uděleno, bylo propadlé. Krom toho z kontrolní návštěvy č. 8042/2006 vyplývá, že navzdory některým zlepšením nebyla pravidla týkající se schválení a identifikace dopravců dodržována v dostatečné míře. Komise zdůrazňuje, že pokud seznamy dopravců existují, nebyly vždy aktualizovány. Krom toho dodává, že seznamy dopravců jsou neúplné z toho důvodu, že neobsahují informace o ložné ploše.
- 38 Řecká republika v zásadě tvrdí, že zjištění jednoho jediného neplatného schválení během kontrolní návštěvy č. 7273/2004, které představuje ojedinělý případ, nemůže odůvodňovat posouzení zakládající se na uznání nedostatečnosti systému jako takového tím spíše, že neplatnost uvedeného schválení byla již předtím zjištěna příslušným vnitrostátním orgánem.
- 39 Krom toho tento členský stát tvrdí, že směrnice 91/628 nestanoví, že rejstříky dopravců musejí obsahovat informace týkající se jejich písemného závazku dodržovat požadavky uvedené směrnice nebo informace týkající se místa nakládky zvířat. Komise má k tomuto bodu za to, že znění čl. 5 A odst. 1 písm. a) bodu i) a ii) směrnice 91/628 je v rozporu s tímto tvrzením.
- 40 Řecká republika rovněž uvádí, že přijala opatření k zajištění dodržování právních předpisů Společenství. Podle ní zejména to, že regionální orgány byly informovány o doporučeních inspektorů Společenství, jakož i to, že pořádaly vzdělávací semináře určené pro řidiče a průvodce zvířat, ale rovněž pro veterinární lékaře, je třeba vykládat

jako pozitivní prvek, který prokazuje, že řecké orgány neustále dbají o to, aby byly právní předpisy Společenství správně uplatňovány.

- 41 Komise nicméně odpovídá, že ačkoli pořádání takových seminářů představuje pozitivní opatření, nic to nemění na tom, že nemůže nahradit oficiální kontroly vnitrostátních orgánů podle právních předpisů Společenství.

– Závěry Soudního dvora

- 42 Pokud jde o argument, podle kterého jsou seznamy dopravců neúplné z toho důvodu, že neobsahují informace o ložné ploše, postačí poznamenat, že ze znění čl. 5 A odst. 1 písm. a) směrnice 91/628 nijak nevyplývá, že lze uložit povinnost uvádět takové informace.

- 43 Tento argument tedy nelze přijmout.

- 44 Pokud jde o argument, podle kterého nejsou seznamy dopravců vždy aktualizovány, je třeba konstatovat, že z důvodu své nepřesnosti neodpovídá judikatuře uvedené v bodě 32 tohoto rozsudku, podle které přísluší Komisi prokázat existenci tvrzeného nesplnění povinnosti a předložit Soudnímu dvoru poznatky nezbytné k přezkoumání existence tohoto nesplnění povinnosti.

45 Pouhá okolnost, že některé seznamy dopravců nejsou aktualizovány, nemůže totiž při nedostatku upřesnění zejména počtu dotčených seznamů a celkového počtu kontrolovaných seznamů postačovat k prokázání, že Řecká republika nesplnila své povinnosti vyplývající z článku 5 A odst. 1 písm. a) směrnice 91/628.

46 V každém případě, jak poznamenala generální advokátka v bodě 54 svého stanoviska, se zdá vyloučené, že by bylo možné konstatovat, že řecké orgány uplatňují správní praxi, která vykazuje určitý stupeň stálosti a obecnosti, vzhledem k tomu, že důkazy, které Komise uvádí na podporu tohoto žalobního důvodu, se týkají zjištění učiněných během roku 2006, a nikoli zjištění týkajících se delšího časového úseku, během něhož by se taková praxe uplatňovala.

47 Pokud jde o argument, že někteří dopravci nebyli držiteli schválení nebo že schválení, které jim bylo uděleno, bylo propadlé, je třeba konstatovat, že tento argument nelze přijmout, jelikož taktéž neodpovídá judikatuře uvedené v bodě 32 tohoto rozsudku.

48 Komise totiž neposkytuje žádné upřesnění, zejména pokud jde o počet dopravců, kteří neměli schválení nebo jejichž schválení bylo propadlé, ani pokud jde o počet kontrolovaných dopravců.

49 Z toho plyne, že argument Komise nemůže prokázat existenci správní praxe vykazující určitý stupeň stálosti a obecnosti, která by byla v rozporu s povinnostmi, které pro Řeckou republiku vyplývají z čl. 5 A odst. 1 písm. a) směrnice 91/628.

50 Vzhledem k výše uvedenému je třeba považovat žalobní důvod vycházející z porušení čl. 5 A odst. 1 písm. a) bodu i) a ii) směrnice 91/628 za neopodstatněný.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení čl. 5 A odst. 2 písm. b) a d) bodu i) první odrážky, jakož i čl. 8 prvního pododstavce písm. b) a d) a článku 9 směrnice 91/628

– Argumentace účastnic řízení

- 51 Komise vytýká Řecké republice, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby příslušné orgány prováděly povinné kontroly plánů cest, a v důsledku toho nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 A odst. 2 písm. b) a d) bodu i) první odrážky, čl. 8 prvního pododstavce písm. b) a d), jakož i z článku 9 směrnice 91/628.
- 52 Komise poznamenává, že během kontrolních návštěv č. 9002/2003 a 7273/2004 inspektoři ÚPV zjistili nedostatky týkající se některých plánů cest, které nebyly odhaleny příslušnými řeckými orgány. Zvláště délky cest uvedené ve většině plánů cest, které byly kontrolovány a které provázely zvířata určená k porážce dopravovaná z jiných členských států, byly nesouvislé a nerealizovatelné.
- 53 Řecká republika nicméně tvrdí, že oběžníkem z roku 2003 (dále jen „oběžník z roku 2003“) zavedla vhodný systém inspekce a kontroly informací obsažených v plánech cest. Krom toho tvrdí, že vzhledem k tomu, že tyto plány jsou zřizovány příslušnými orgány jiných členských států, nepřísluší příslušným orgánům státu určení, aby posuzovaly platnost údajů obsažených v těchto plánech a kritérii zohledňovaných orgánem, který tento plán schválil. Podle Řecké republiky lze kontrolovat pouze dodržování těchto plánů.
- 54 Komise odpovídá, že oproti tomu, co tvrdí tento členský stát, je účelem kontrol plánů cest, jakož i průvodních dokumentů dodržování požadavků směrnice 91/628.

V důsledku toho je nezbytné kontrolovat nejen existenci plánu cesty, jakož i informací, které obsahuje, ale rovněž legalitu dopravy s ohledem na pravidla týkající se dobrých životních podmínek zvířat.

55 Komise zdůrazňuje, že tato teze je potvrzena zejména čl. 9 odst. 1 směrnice 91/628, který upravuje opatření, která mají být přijata v případě, že je během přepravy zvířat zjištěno neplnění požadavků uvedené směrnice. Je tedy podle ní zjevné, že pouhá kontrola informací v plánech cest nepředstavuje kontrolu v souladu s požadavky směrnice 91/628.

56 Co se týče argumentu Řecké republiky ohledně systému zavedeného oběžníkem z roku 2003, Komise má za to, že je v rozporu se značným počtem zjištění učiněných na místě inspektory ÚPV, z nichž plyne, že kontroly nebyly prováděny uspokojivě.

– Závěry Soudního dvora

57 Tento žalobní důvod je rozdělen do tří částí.

58 Pokud jde o část žalobního důvodu týkající se porušení čl. 5 A odst. 2 písm. b) směrnice 91/628, který ukládá členským státům zajistit, aby dopravci vypracovali plán cesty, ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá, že Komise předložila důkazy, které by mohly prokázat, že dopravci nevypracovali plán cesty, jak jim tuto povinnost ukládá čl. 5 A odst. 2 písm. b) směrnice 91/628.

59 Jelikož Komise nepředložila Soudnímu dvoru v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 32 tohoto rozsudku poznatky nezbytné k přezkoumání existence tohoto nesplnění povinnosti, je třeba tuto část žalobního důvodu zamítnout.

60 Pokud jde o část žalobního důvodu týkající se porušení čl. 5 A odst. 2 písm. d) bodu i) první odrážky a čl. 8 prvního pododstavce písm. b) a d) směrnice 91/628, je třeba připomenout, že jednak z uvedeného čl. 5 A odst. 2 písm. d) bodu i) první odrážky vyplývá, že členské státy mají povinnost zajistit, aby plány cest dopravců obsahovaly všechny údaje uvedené v kapitole VIII přílohy směrnice 91/628 a aby tyto údaje byly správné a odpovídající. Dále je třeba poznamenat, že z čl. 8 prvního pododstavce písm. b) a d) směrnice 91/628 vyplývá, že členské státy mají povinnost kontrolovat dopravní prostředky a zvířata při příjezdu na místo určení, jakož i údaje v průvodních dokumentech.

61 V projednávaném případě přitom z důkazů předložených Komisí vyplývá zejména, že dokumentace, která provázela zvířata během přepravy na území Řecké republiky, neobsahovala údaj o čase odjezdu a že inspektoři ÚPV odhalili nesrovnalosti v dokumentech, které již byly příslušnými vnitrostátními orgány zkontrolovány. Komise v tomto ohledu upřesnila, že kopie veterinárních osvědčení a plánů cest, které provázely zvířata pocházející ze Španělska, Francie a Nizozemska, určená k porážce v Řecké republice, byly nesouvislé a že postrádaly důležité informace. Mimoto, podle zjištění učiněných ÚPV, délky cest uvedené ve většině plánů cest byly nesourodé a nerealizovatelné. Komise uvedla například případ plánu cesty, který neobsahoval údaj o odpočinku v průběhu cesty mezi stanovištěm na jihu Itálie a místem určení v Řecké republice.

62 Ze zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 krom toho vyplývá, že příslušný vnitrostátní orgán v kraji Kilikis uvedl, že neprovedl žádnou kontrolu plánů cest a že v kraji Thesprotia si příslušné místní orgány ponechaly originální plány cest namísto toho, aby je vrátily dopravcům, kteří byli povinni plány cest vrátit příslušným orgánům místa původu. Mimoto, v Patrasu příslušné vnitrostátní orgány kontrolovaly plány cest

pouze do přístavu, a nikoli pro zbytek cesty až do konečného místa určení, takže neodhalily, že délka plavby během mnoha přeprav na ostrovy Lesbos a Chios přesahovala povolenou délku trvání.

63 Ze všech upřesnění poskytnutých Komisí vyplývá, že navzdory tomu, že byl oběžníkem z roku 2003 zaveden systém kontrol plánů cest, kontroly nebyly provedeny ve všech prefekturách. Příslušné orgány nemohly tedy provést povinné kontroly dopravních prostředků uvedené v čl. 8 prvním pododstavci písm. b) a d) směrnice 91/628. Krom toho, pokud kontroly byly provedeny, z týchž upřesnění vyplývá, že mnohokrát nebyly příslušnými orgány zjištěny zásadní nedostatky týkající se plánů cest.

64 Je tedy třeba dospět k závěru, že důkazy předložené Komisí na podporu jejích žalobních důvodů ohledně let 2003 až 2006 prokazují v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 32 tohoto rozsudku, že Řecká republika nepřijala opatření nezbytná ke splnění povinností, které pro ni vyplývají z čl. 5 A odst. 2 písm. d) bodu i) první odrážky a čl. 8 prvního pododstavce písm. b) a d) směrnice 91/628.

65 Tento závěr nemůže být zpochybněn argumentem Řecké republiky, že pokud plány cest zavedly příslušné orgány jiných členských států, příslušné řecké orgány mohou kontrolovat pouze plnění těchto plánů cest, a nikoli informace v nich uvedené.

66 Jak Komise správně uvedla, cílem kontroly plánů cest je totiž zajistit dodržování požadavků stanovených směrnicí 91/628. Kontrola se tedy nesmí omezovat na pouhé ověřování existence plánu cest či informací v něm uvedených, nýbrž musí rovněž zahrnovat přezkum toho, zda je přeprava zvířat v souladu s právními předpisy Společenství o ochraně zvířat během přepravy.

- 67 Za těchto podmínek pouhá kontrola údajů uvedených v plánech cest nepostačuje ke splnění povinností stanovených směrnicí 91/628.
- 68 Z výše uvedeného vyplývá, že část žalobního důvodu týkající se porušení čl. 5 A odst. 2 písm. d) bodu i) první odrážky a čl. 8 prvního pododstavce písm. b) a d) směrnice 91/628 je opodstatněná.
- 69 Pokud jde o část žalobního důvodu týkající se porušení článku 9 směrnice 91/628, který členským státům ukládá, aby v případě pochybení přijaly všechna opatření, která jsou považována za nezbytná pro zajištění dobrých životních podmínek zvířat, je třeba poznamenat, že Komise neposkytla žádné důkazy, které by mohly prokázat, že příslušné orgány nejednaly vhodným způsobem, když zjistily, že ustanovení směrnice 91/628 nebyla dodržena.
- 70 Tuto část žalobního důvodu tedy nelze přijmout.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení odst. 7 písm. b) bodu 48 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628

– Argumentace účastnic řízení

- 71 Komise vytýká Řecké republice, že nezajistila, aby byla v řeckých přístavech pro plavidla zajišťující převoz vozidel či v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku, kde by si zvířata mohla v případě, že námořní přeprava přesáhla 29 hodin, na 12 hodin po své vykládce z plavidel odpočinout.

72 Komise zejména zdůrazňuje, že v přístavu Igoumenitsa bylo zjištěno, že zařízení existovala, ale že nemohla být užívána, jelikož k tomu nebylo příslušnými orgány uděleno povolení.

73 Řecká republika nejprve tvrdí, že Komise neuvedla žádný konkrétní případ, ve kterém by přeprava přesáhla 29 hodin. Dále tvrdí, že odst. 7 písm. b) bodu 48 přílohy směrnice 91/628 neukládá povinnost zajistit vhodná zařízení nebo vhodná místa zastávek k odpočinku zvířat v délce trvání alespoň 12 hodin členskými státy, nýbrž výhradně dopravcům. Konečně se tento členský stát domnívá, že v každém případě není uložena žádná povinnost zajistit taková zařízení, jestliže žádná námořní přeprava mezi řeckým přístavem pro plavidla zajišťující převoz vozidel a takovým přístavem jiného členského státu nepřesahuje 29 hodin. V tomto ohledu uvádí, že doba plavby mezi Bari (Itálie) a Igoumenitsa, který je hlavním řeckým tranzitním přístavem, nepřesahuje 10 či 11 hodin a délka trvání plavby mezi Bari a Patrasem nepřesahuje 15 hodin.

74 Komise nicméně zpochybňuje všechny tyto argumenty. Jednak tvrdí, že ze znění uvedeného odst. 7 písm. b) jasně vyplývá, že členské státy jsou povinny zajistit zařízení pro zvířata. Dále má za to, že domněnka zastávaná Řeckou republikou, podle které žádná přeprava mezi řeckým přístavem pro plavidla zajišťující převoz vozidel a takovým přístavem jiného členského státu nepřesahuje 29 hodin, neodpovídá skutečnosti.

– Závěry Soudního dvora

75 Je třeba připomenout, že podle odst. 7 písm. b) bodu 48 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628, pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim v zásadě poskytnout v přístavu určení nebo

v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin (viz v tomto ohledu rozsudek ze dne 9. října 2008, *Interboves*, C-277/06, Sb. rozh. s. I-7433, bod 27).

- 76 Ačkoli toto ustanovení nestanoví výslovně, že členské státy mají povinnost zajistit zařízení k odpočinku zvířat v přístavech, tato povinnost vyplývá z požadavku, aby si zvířata odpočinula během 12 hodin po svém vyložení v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti. Dopravci totiž nemohou dodržet dvanáctihodinový odpočinek, pokud členské státy nezajistí, aby byla k tomuto účelu k dispozici příslušná zařízení.
- 77 Je tedy třeba uvést, že Řecká republika má povinnost zajistit taková zařízení v řeckých přístavech či v jejich bezprostřední blízkosti.
- 78 V projednávaném případě není přítom sporu o tom, že v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, nebyla ve většině řeckých přístavů zařízení k odpočinku.
- 79 Je tedy nutno dospět k závěru, že Řecká republika tím, že nepřijala vhodná opatření k tomu, aby zajistila v přístavech pro plavidla zajišťující převoz vozidel či v jejich bezprostřední blízkosti zařízení k odpočinku zvířat po jejich vykládce z plavidel, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z odst. 7 písm. b) bodu 48 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.
- 80 Tento závěr nemůže být zpochybněn argumentem uplatněným Řeckou republikou, podle kterého neexistovala povinnost zajistit taková zařízení vzhledem k tomu, že žádná délka trvání námořní přepravy mezi řeckým přístavem pro plavidla zajišťující převoz vozidel a takovým přístavem jiného členského státu nepřesahuje 29 hodin.

- 81 V tomto ohledu je třeba připomenout, že ve výše uvedeném rozsudku Interboves Soudní dvůr upřesnil, že pravidlo zvané „14+1+14“ stanovené v odst. 4 písm. d) bodu 48 přílohy směrnice 91/628 musí být chápáno v tom smyslu, že povoluje maximální dobu přepravy v délce 28 hodin přerušenu minimální dobou pro odpočinek v délce 1 hodiny. Je tedy třeba vzít v úvahu tuto dvacetiosmihodinovou délku trvání.
- 82 I kdyby délka plavby mezi Bari a hlavním řeckým tranzitním přístavem nepřesahovala 10 nebo 11 hodin, není vyloučeno, že zvířata mohou být přepravována z jiných přístavů Společenství, což by znamenalo delší dobu námořní přepravy. Krom toho, jak správně poznamenala generální advokátka v bodech 97 a 98 svého stanoviska, je možné, aby byl ve zvláštních případech stanovených směrnicí 91/628 odpočinek zvířat uložen i v případech, že námořní přeprava trvá méně než 28 hodin.
- 83 Vzhledem k výše uvedenému je třeba považovat žalobní důvod vycházející z porušení odst. 7 písm. b) bodu 48 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 za opodstatněný.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení článku 8 směrnice 91/628

– Argumentace účastnic řízení

- 84 Komise tvrdí, že ze zpráv o kontrolních návštěvách č. 9211/2003, č. 7273/2004 a č. 8042/2006 vyplývá, že Řecká republika nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby kontroly dopravních prostředků a zvířat byly v Řecké republice prováděny dostatečným způsobem za účelem zabránění protiprávní silniční přepravě zvířat.

85 Zdůrazňuje zvláště, že některé řecké prefektury, jako Achájsko, Kilikis a Serres, nezajistily provedení těchto kontrol buď proto, že neměly dostatek personálu, nebo proto, že kontroly již byly provedeny v řeckých přístavech. Mimoto ze zprávy o kontrolní návštěvě č. 9211/2003 vyplývá, že v řeckých krajích byla kontrola provedena pouze v přístavech a na hranicích, a nikdy jindy během přepravy. Komise krom toho uvádí, že pilotní program stanoví více kontrol, který zmínila Řecká republika již ve stadiu postupu před zahájením soudního řízení, nezahrnuje některé prefektury, jako například Thesálii, ve kterých byly zjištěny nedostatky až v průběhu kontrolní návštěvy č. 9211/2003.

86 Řecká republika tvrdí, že článek 8 směrnice 91/628 musí být vykládán v tom smyslu, že k tomu, aby došlo k porušení tohoto ustanovení, je třeba prokázat, že kontroly týkající se ochrany zvířat během přepravy nebyly vůbec prováděny.

87 V každém případě se tento členský stát domnívá, že provádění pilotního programu, který stanoví provádění kontrol smíšenými týmy v některých krajích, jakož i uložení sankcí dopravcům a zavedení různých postupů vzájemné pomoci s některými členskými státy, prokazuje, že řecké orgány provádějí kontroly požadované právními předpisy Společenství.

88 Komise odpovídá, že k tomu, aby byly v souladu s právními předpisy Společenství, musí být kontroly dopravních prostředků a zvířat vhodné, dostatečné a účinné. Kontroly plánů cest, které řecké orgány provedly, nebyly podle ní účinné a vhodné k tomu, aby zabránily protiprávní silniční přepravě zvířat.

– Závěry Soudního dvora

- 89 Je třeba připomenout, že podle čl. 8 prvního pododstavce písm. a) směrnice 91/628 členské státy zajistí, aby odpovědné orgány kontrolovaly, zda jsou dodržovány požadavky uvedené v této směrnici, tím, že budou provádět nediskriminačním způsobem kontroly dopravních prostředků a zvířat přepravovaných po silnicích. Druhý pododstavec uvedeného ustanovení upřesňuje, že tyto kontroly musí být provedeny na vzorku zvířat, jehož velikost je přiměřená počtu zvířat každoročně přepravovaných v každém členském státě.
- 90 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že z důkazů předložených Komisí ohledně let 2003 až 2006 vyplývá, že jednak několik prefektur nezajistilo kontroly dopravních prostředků, a dále, že pokud tyto kontroly byly provedeny, bylo tomu tak pouze v přístavech a na hranicích, a nikoli na silnicích, jak stanoví článek 8 směrnice 91/628.
- 91 Je tedy třeba dospět k závěru, že Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby zajistila provádění kontrol dopravních prostředků a zvířat přepravovaných po silnicích, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 8 směrnice 91/628.
- 92 Tento závěr nemůže být zpochybněn argumentem Řecké republiky, podle kterého provádění pilotního programu, který stanoví provádění kontrol smíšenými týmy v některých krajích, jakož i uložení sankcí dopravcům a zavedení různých postupů vzájemné pomoci s některými členskými státy dokazuje, že řecké orgány provádějí kontroly požadované právními předpisy Společenství.
- 93 Je totiž třeba konstatovat, že samotná existence takového programu neumožnila zajistit provádění nezbytných kontrol.

- 94 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvod vycházející z porušení čl. 8 prvního pododstavce písm. a) směrnice 91/628 je opodstatněný.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628

– Argumentace účastnic řízení

- 95 Komise na základě kontrolních návštěv č. 9002/2003 a č. 9211/2003 vytýká Řecké republice, že nepřijala vhodná opatření k tomu, aby byly ukládány účinné, přiměřené a odrazující sankce v případě opakovaného nebo závažného porušení ustanovení týkajících se ochrany zvířat během přepravy.

- 96 Řecká republika nicméně tvrdí, že Komise neuvedla žádnou konkrétní skutečnost na podporu svých výtek. Každopádně tvrdí, že příslušné orgány ukládají účinné, přiměřené a odrazující sankce, což prokazuje seznam rozhodnutí ukládajících správní pokuty uvedené v bodě 18 její žalobní odpovědi.

– Závěry Soudního dvora

- 97 Je třeba uvést, že čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628 ukládá členským státům povinnost v případě opakovaného porušení uvedené směrnice nebo jejího porušení, které má za následek vážné útrapy zvířat, přijmout opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

- 98 Komise se snaží prokázat neúčinnost systému zavedeného Řeckou republikou tím, že uvádí, že základní kontroly jsou slabé, počet písemných výstrah je bezvýznamný a postupy pro vymáhání sankcí jsou problematické. Zpráva o kontrolní návštěvě ÚPV č. 9211/2003 odhaluje zejména, že v průběhu roku 2002 bylo uděleno devět ústních výstrah, šestnáct písemných výstrah a jedna správní pokuta celkem za 26 případů porušení předpisů. Krom toho během let 2001 a 2002 nedošlo k žádnému pozastavení či odnětí oprávnění k přepravě. Uvedená zpráva rovněž zdůrazňuje, že za porušení spáchaná v jednom kraji byly navrženy jako sankce čtyři pokuty ve výši 3 000 eur, avšak k jejich uložení nedošlo.
- 99 Nicméně, jak správně uvedla generální advokátka v bodě 141 svého stanoviska, zjištění obsažená v těchto zprávách nejsou z důvodu svého nepřesného a obecného charakteru s to prokázat, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628.
- 100 Komise totiž nepředložila žádný důkaz ohledně opakování porušení ani ohledně vážnosti útrap zvířat během tohoto porušení. Bez takových důkazů nemůže být přitom určeno nesplnění povinnosti vyplývajících z čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628.
- 101 Za těchto podmínek je třeba žalobní důvod vycházející z porušení čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628 zamítnout.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení článku 3, čl. 5 odst. 1 písm. d) a čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119

– Argumentace účastnic řízení

- 102 Komise vytýká Řecké republice, že nepřijala vhodná opatření k tomu, aby zajistila dodržování pravidel o omračování zvířat při porážce.
- 103 Komise uvádí, že během kontrolních návštěv č. 9002/2003 a č. 7273/2004 ÚPV zjistil, že na některých navštívených jatkách byla kontrola omračování prasat a skotu nedostatečná, a že bylo tudíž možné, že v rozporu se směrnicí 93/119 nebyla všechna zvířata účinně omračována. Stejně tak bylo zjištěno, že v rozporu s přílohou D odst. 1 též směrnice byly časové intervaly mezi omrácením a vykrvením příliš dlouhé, takže zvířata mohla během vykrvení procitnout z bezvědomí.
- 104 Krom toho Komise tvrdí, že během kontrolní návštěvy č. 8042/2006 ÚPV znovu odhalil nedostatky při omračování zvířat. Inspektoři ÚPV zvláště zjistili nedostatky v údržbě omračovacích nástrojů, špatné fungování těchto nástrojů, neodpovídající podporu a příliš dlouhé intervaly mezi omrácením a vykrvením.
- 105 Řecká republika má znovu za to, že Komise zakládá svoje stanovisko na pouhých pochybnostech a na pravděpodobnosti, aniž by uvedla konkrétní případy.

106 Tento členský stát tvrdí, že zjištěné mezery jsou v každém případě minimální a že se týkají pouze ojedinělých případů, ve kterých byly uloženy sankce. Krom toho tvrdí, že vzdělávací semináře a předávání informací určených zejména veterinárním lékařům umožňují tyto mezery vyplnit.

107 Komise ve své replice v podstatě poznamenává, že na rozdíl od názoru, který patrně zastává Řecká republika, otázkou není, zda Komise mohla konstatovat, že zvířata na kontrolovaných jatkách byla zcela umrtvená, či nikoli. Otázkou naproti tomu je, zda nástroje nezbytné k omračování a usmrcování jsou používány rychle a účinně, aby se případně v souladu s čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119 předešlo utrpení zvířat.

– Závěry Soudního dvora

108 Je třeba připomenout, že článek 3, čl. 5 odst. 1 písm. d) a čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119 směřují k omezení vzrušení, bolesti nebo utrpení, kterému jsou vystavena zvířata určená k lidské spotřebě. Zvláště článek 3 této směrnice ukládá povinnost ušetřit zvířata utrpení, kterému se lze vyhnout před porážkou či během ní. Směrnice 93/119 stanoví rovněž ve svém čl. 5 odst. 1 písm. d), že zvířata mají být vykrvena rychle a účinně, a ve svém čl. 6 odst. 1, že zařízení k omračování, jakož i k usmrcování mají být dobře udržována a účinně používána.

109 V projednávaném případě přitom důkazy předložené Komisí, uvedené v bodech 153 až 155 stanoviska generální advokátky, odhalují zejména, že ačkoli na trojích jatkách, které inspektoři ÚPV navštívili během kontrolní návštěvy č.9002/2003, bylo vybavení sloužící k omračování zvířat a údržba tohoto vybavení v zásadě v souladu s předpisy Společenství, na jedněch z těchto jatek bylo zjištěno, že prasata nebyla účinně omračována přístroji k vyvolání elektrošoků. Dále se rovněž objevily problémy při omračování zvířat. Na jedněch jatkách trvalo připevňování, omračování a vykrvování

tří krav jednu hodinu. Krom toho, časový interval mezi omráčením a porážkou dvou krav činil 120 sekund, tedy dobu, která umožňuje, aby zvířata procitla z bezvědomí. Rovněž při porážce ovcí byl interval mezi omráčením a porážkou natolik dlouhý (37 sekund), že zvířata mohla procitnout z bezvědomí.

- 110 Ze zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 mimoto vyplývá, že na jatkách v kraji Fthiotida chybělo vybavení pro krmení zvířat v jejich dočasných ubytovacích zařízeních a krom toho zem nebyla plochá. Na jiných jatkách, která byla kontrolována, nebyl proud pro elektrické omračování zvířat. V kraji Trikala bylo omračování prasat na jedněch jatkách, jež inspektoři ÚPV navštívili, neúčinné a intervaly mezi omráčením a porážkou byly příliš dlouhé. Rovněž bylo zjištěno, že omračování skotu nebylo účinné a že náhradní vybavení pro omračování nebylo k dispozici.
- 111 Ze všech předchozích upřesnění tedy vyplývá, že na jatkách v několika krajích Řecké republiky byly zjištěny různé nedostatky. Tyto nedostatky se týkají jednak postupu omračování zvířat, dále povinnosti jejich rychlého a účinného vykrvování a konečně povinnosti zajistit řádnou údržbu a účinné používání zařízení k omračování a usmrcování.
- 112 Je tedy třeba dospět k závěru, že důkazy předložené Komisí ohledně let 2003 až 2006 prokazují v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 32 tohoto rozsudku, že Řecká republika nepřijala opatření nezbytná ke splnění povinností, které pro ni vyplývají z článku 3, čl. 5 odst. 1 písm. d) a čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119.
- 113 Tento závěr nemůže být zpochybněn argumentem Řecké republiky, podle kterého Komise neuvedla žádný konkrétní případ zvířat, u kterých došlo k porušení právních

předpisů Společenství, ani argumentem, podle kterého tento členský stát odstranil pochybení uplatňovaná Komisí tím, že pořádal vzdělávací semináře pro veterinární lékaře.

- 114 Je totiž třeba poznamenat, že, jak tvrdí Komise, otázkou není, zda tento orgán mohl konstatovat, že zvířata na kontrolovaných jatkách byla zcela umrtvena, a zda mohl uvést konkrétní případy, které by prokázaly, že tomu tak nebylo. Úkol Komise spočívá v prokázání, zda je zařízení nezbytné k omráčení a usmrcení používáno rychle a účinně, aby se v souladu s ustanoveními směrnice 93/119 omezilo utrpení zvířat. Krom toho je třeba zdůraznit, že ačkoli pořádání vzdělávacích seminářů pro veterinární lékaře představuje pozitivní opatření, nic to nemění na tom, že nemůže samo o sobě zajistit dodržování právních předpisů Společenství v oblasti ochrany zvířat při porážce.
- 115 Vzhledem k výše uvedenému musí být žalobní důvod vycházející z porušení článku 3, čl. 5 odst. 1 písm. d) a čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119 považován za opodstatněný.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení článku 8 směrnice 93/119

– Argumentace účastnic řízení

- 116 Komise na základě kontrolních návštěv, během kterých byly na jatkách zjištěny závažné nedostatky, tvrdí, že Řecká republika nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby byly na jatkách odpovídajícím způsobem prováděny inspekce a kontroly.

- 117 Zejména vytýká tomuto členskému státu, že neprovedl zcela akční plán, který oznámil. Uvedený plán stanovil novou inspekci všech jatek ve všech řeckých prefekturách do konce roku 2001. Krom toho zdůrazňuje, že řecké orgány dostatečně nespolupracovaly s inspektory ÚPV z důvodu, že některá jatka, která měla být kontrolována, nebyla přístupná kvůli stávkám oznámeným pouhý jeden den před kontrolní návštěvou.
- 118 Řecká republika ve své obraně tvrdí, že je pro ni obtížné určit s přesností nesplnění povinností, které je jí vytýkáno.
- 119 V každém případě má tento členský stát za to, že nesplnění povinností vyplývajících z článku 8 směrnice 93/119 mu nemůže být vytýkáno vzhledem k tomu, že odpovídající kontroly jsou prováděny kvalifikovanými veterinárními lékaři, jsou pořádány vzdělávací semináře a všechna jatka jsou předmětem přehodnocení.

– Závěry Soudního dvora

- 120 Podle článku 8 směrnice 93/119 se inspekce a kontrola na jatkách provádějí pod zodpovědností příslušného orgánu, který má stále volný přístup do všech částí jatek, aby se mohl ujistit o dodržování ustanovení této směrnice.
- 121 Je třeba poznamenat, že jestliže Řecká republika tvrdí, že příslušné orgány provedly požadované kontroly, pak tentýž členský stát nepochybně, že akční plán, který stanoví nové inspekce všech řeckých jatek do konce roku 2001, nebyl ve stanovené době zcela proveden. Uvedený členský stát nepochybně ani skutečnost, že různé lhůty vnitrostátních orgánů k uskutečnění inspekci a předložení výsledků uvedených inspekci byly opakovaně prodlužovány a že naposledy byla lhůta stanovena do

30. července 2005. Ze zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 ostatně vyplývá, že ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství uvedlo, že příslušné orgány provedly inspekci jatek pouze ve 38 z 54 krajů.

¹²² Je tedy třeba konstatovat, že Řecká republika nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby inspekce a kontroly na jatkách byly zajištěny odpovídajícím způsobem, jak jí tuto povinnost ukládal článek 8 směrnice 93/119.

¹²³ Z toho plyne, že žalobní důvod vycházející z porušení článku 8 směrnice 93/119 je opodstatněný.

¹²⁴ S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba určit, že Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby:

- příslušné orgány prováděly povinné kontroly plánů cest;

- byla v přístavech pro plavidla zajišťující převoz vozidel či v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku zvířat po jejich vykládce z plavidel;

- kontroly dopravních prostředků a zvířat byly skutečně prováděny;

- zajistila dodržování pravidel o omračování zvířat během porážky a

- inspekce a kontroly na jatkách byly prováděny odpovídajícím způsobem,

nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 A odst. 2 písm. d) bodu i) první odrážky a článku 8 směrnice 91/628 a z odst. 7 písm. b) bodu 48 kapitoly VII přílohy téže směrnice, jakož i z článku 3, čl. 5 odst. 1 písm. d), čl. 6 odst. 1 a článku 8 směrnice 93/119.

K nákladům řízení

¹²⁵ Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Podle odstavce 3 téhož článku může Soudní dvůr rozdělit náklady mezi účastníky řízení nebo rozhodnout, že každý z nich nese vlastní náklady, zejména pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch.

¹²⁶ V projednávané věci je důvodné uložit Řecké republice náhradu dvou třetin nákladů řízení a Komisi náhradu jedné třetiny nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) Řecká republika, tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby:

- příslušné orgány prováděly povinné kontroly plánů cest;

- byla v přístavech pro plavidla zajišťující převoz vozidel či v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku zvířat po jejich vykládce z plavidel;

- kontroly dopravních prostředků a zvířat byly skutečně prováděny;

- zajistila dodržování pravidel o omračování zvířat během porážky a

- inspekce a kontroly na jatkách byly prováděny odpovídajícím způsobem,

nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 A odst. 2 písm. d) bodu i) první odrážky a článku 8 směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS

a 91/496/EHS, ve znění nařízení Rady (ES) č. 806/2003 ze dne 14. dubna 2003, a z odst. 7 písm. b) bodu 48 kapitoly VII přílohy téže směrnice, ve znění nařízení č. 806/2003, jakož i z článku 3, čl. 5 odst. 1 písm. d), čl. 6 odst. 1 a článku 8 směrnice Rady 93/119/ES ze dne 22. prosince 1993 o ochraně zvířat při porážení nebo usmrcování.

- 2) Ve zbývajících částech žaloba zamítá.

- 3) Řecké republice se ukládá náhrada dvou třetin nákladů řízení. Komisi Evropských společenství se ukládá náhrada jedné třetiny nákladů řízení.

Podpisy.